

Warszawa, dnia 3 czerwca 2026 r.

Sygnatura pisma: ATS/MS-W/03/2026
(W odpowiedzi na pismo MS znak: BK-XV.064.8.2026)

Zarząd Fundacji ATS Warszawa
ul. Stanisława Barei 5 lok. 70
03-141 Warszawa
KRS: 0001179182 | NIP: 5243043101 | REGON: 542044443

Adresat:

Szanowny Pan
Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości / Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

za pośrednictwem:
Prezesa Rady Ministrów
Donalda Tuska
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

LIST OTWARTY

będący formalnym sprzeciwem wobec paraliżu procedur i braku realnej możliwości pozyskiwania środków z funduszy celowych Ministerstwa Sprawiedliwości przez małe i średnie organizacje pozarządowe, stanowiący oficjalny wniosek w trybie art. 241 KPA oraz skargę na bezczynność i przewlekłe prowadzenie postępowania w rozumieniu art. 37 § 1 KPA w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, połączony z wezwaniem do usunięcia barier dyskryminacyjnych i niezwłocznego uruchomienia transparentnych programów grantowych, rozszerzony o formalny wniosek (w trybie art. 241 KPA w zw. z art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) o zbadanie wymogów transparentności antykorupcyjnej oraz przeciwdziałania konfliktom interesów w strukturach podległych i nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości.

Działając w imieniu i na rzecz Fundacji ATS Warszawa – na podstawie art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej) w zw. z art. 2 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 ustawy o dostępie

Fundacja ATS Warszawa

Abstynenckie Towarzystwo Społeczne

do informacji publicznej, a także realizując publiczny interes społeczny w trybie art. 221 w zw. z art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego – składamy niniejsze wystąpienie na ręce Ministra Sprawiedliwości.

Przedkładamy je jednocześnie Premierowi RP, jako organowi sprawującemu konstytucyjny nadzór nad działalnością członków Rady Ministrów (art. 148 pkt 2 i 3 Konstytucji RP), celem uruchomienia nadzoru międzyresortowego nad procedurami dysponowania funduszami celowymi.

Jako przedstawiciele Zarządu Fundacji ATS Warszawa, działając w imieniu własnym oraz w interesie organizacji pozarządowych sektora NGO, składamy formalny sprzeciw wobec obecnej polityki dystrybucji środków z funduszy celowych będących w dyspozycji Ministerstwa Sprawiedliwości, która w sposób systemowy ogranicza mniejszym i niezależnym podmiotom dostęp do finansowania zadań publicznych.

Niniejsze pismo nie stanowi wyrazu subiektywnych uprzedzeń, lecz jest merytoryczną odpowiedzią na potrzebę pilnego wyjaśnienia oraz naprawienia sytuacji proceduralnej, w której kluczowe projekty społeczne są pozbawiane wsparcia.

Zwracamy uwagę na istotną dysproporcję pomiędzy publicznymi działaniami wizerunkowymi Ministerstwa Sprawiedliwości a jego realnymi decyzjami finansowymi i wykonawczymi.

Jaskrawym tego przykładem jest zaangażowanie i współorganizacja przez resort II edycji akcji „Yellow Ribbon Run”. Celem tego wydarzenia jest zwrócenie uwagi na problem readaptacji społecznej więźniów oraz przeciwdziałanie wykluczeniu ich rodzin i dzieci. Ideę tę w pełni popieramy, czego dowodem jest nie tylko oficjalne propagowanie przez naszą Fundację Karty Praw Dziecka Osoby Pozbawionej Wolności, ale przede wszystkim działanie w tym obszarze w codziennej działalności naszej Fundacji.

Wskazujemy również fakt, że organizowane przez resort oficjalne spotkania, panele dyskusyjne oraz warsztaty z wybranymi organizacjami pozarządowymi – pomimo deklaracji o budowaniu nowego dialogu społecznego – mają charakter czysto deklaracyjny. Spotkania te nie kończą się konkretnymi harmonogramami odblokowania środków celowych i nie rodzą wiążących zobowiązań finansowych względem trzeciego sektora, co w konsekwencji przedłuża stan niepewności proceduralnej.

Dodatkowo wyjaśnienia wymaga sytuacja, w której po serii oficjalnych deklaracji dotyczących wdrożenia założeń Karty Praw Dziecka Osoby Pozbawionej Wolności, w codziennej praktyce urzędniczej, zapadła w tej sprawie głęboka cisza robocza. Praktyczne programy wdrożeniowe zostały odcięte od finansowania, co tworzy systemową próżnię i uniemożliwia realizację realnej pomocy merytorycznej.

Fundacja ATS Warszawa – działając za zgodą i wiedzą COPE (Children of Prisoners Europe), której jesteśmy członkiem stowarzyszonym – podjęła próbę wdrożenia założeń Karty w praktyce, planując zorganizowanie w mazowieckich jednostkach penitencjarnych międzynarodowej inicjatywy “Game with Mum and Dad”. O wsparcie merytoryczne, finansowe oraz objęcie patronatem tego przedsięwzięcia (mającego na celu faktyczną integrację rodzin w kryzysie penitencjarnym na terenie Mazowsza), nasza Fundacja wniosowała równolegle zarówno bezpośrednio do Ministerstwa Sprawiedliwości, jak i do podległych mu jednostek organizacyjnych: Służby Więziennej (SW), Centralnego Zarządu Służby Więziennej (CZSW) oraz Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Warszawie.

W odpowiedzi, ze wszystkich tych instytucji – w tym na mocy decyzji odmownej Biura Komunikacji i Promocji MS (Znak sprawy: BK-XV.064.8.2026) – uzyskaliśmy jednolitą, tożsamą

linię odmowną. Odmowom tym towarzyszyły pisemne wyrazy uznania oraz ogólne sformułowania typu: „wspieramy, gratulujemy, róbcie to dalej, ale sami”.

Podkreślamy stanowczo: formułki grzecznościowe kierowane nawet z Ministerstwa Sprawiedliwości (vide: K-XV.064.8.2026) nie zastąpią transparentnych procedur finansowych. W czasie, gdy środki budżetowe Ministerstwa Sprawiedliwości pozostają zamrożone, nasza Fundacja udowodniła najwyższą skuteczność merytoryczną, realizując celowe działania na rzecz readaptacji skazanych oraz ochrony dzieci osób osadzonych.

Zadania te wykonujemy z własnych kosztów i środków statutowych, a także przy wsparciu innych jednostek samorządowych (jedyne wsparcie to grant w wysokości 11 000 zł w roku 2025.), czego bezpośrednim dowodem są następujące projekty:

- Autorskie warsztaty prawno-readaptacyjne „Restart” – ukierunkowane na przeciwdziałanie powrotowi do przestępczości i przygotowanie skazanych do opuszczenia izolacji (finansowane w całości z kosztów własnych Fundacji).
- Projekt „Mikołaj i Ja” – unikalna inicjatywa wsparcia emocjonalnego i podtrzymywania więzi rodzinnych dzieci z osadzonymi rodzicami (sfinansowany celowo ze środków m.st. Warszawy).
- Organizacja Dnia Mamy oraz Dnia Dziecka na terenie Oddziału Zewnętrznego (OZ) Warszawa-Bemowo – bezpośrednie działania sportowo-integracyjne dla rodzin w kryzysie penitencjarnym (zrealizowane z kosztów własnych Fundacji).

Wskazujemy jednocześnie na szerokie plany rozwojowe naszej organizacji, odpowiadające na gigantyczne luki systemu państwowego. Wyrazem tego jest złożony przez nas i aktualnie procedowany w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (KPRM) wniosek grantowy na utworzenie specjalistycznego domu readaptacyjnego dla kobiet opuszczających zakłady karne. Podkreślamy, że na terenie Rzeczypospolitej Polskiej brakuje obecnie miejsc w dedykowanych i sprofilowanych placówkach, które zabezpieczałyby proces usamodzielnienia kobiet po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Fakt, że merytoryczne i szeroko zakrojone plany Fundacji znajdują zrozumienie na szczeblu samorządowym oraz są przedmiotem zaawansowanych procedur w KPRM, uwypukla jaskrawy paraliż decyzyjny panujący w samym Ministerstwie Sprawiedliwości. Proces readaptacji osadzonych i ochrona ich dzieci nie mogą opierać się wyłącznie na incydentalnych subwencjach z samorządów i na prywatnych środkach NGO, podczas gdy dedykowane na te cele fundusze celowe resortu sprawiedliwości pozostają zablokowane lub są wydatkowane na PR-owe działania Ministerstwa.

Sytuacja ta wymaga natychmiastowej korekty i podjęcia konstruktywnych działań naprawczych.

ARGUMENTACJA DOTYCZĄCA TRANSPARENTNOŚCI ANTYKORUPCYJNEJ I KONFLIKTU INTERESÓW W RESORCIE SPRAWIEDLIWOŚCI

Działając w interesie publicznym, na podstawie art. 241 KPA w zw. z art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, rozszerzamy przedmiotowy wniosek o zbadanie procedur antykorupcyjnych i antynepotycznych w strukturach resortu sprawiedliwości.

Wyrażamy uzasadnioną obawę, że obecny paraliż decyzyjny oraz arbitralność w doborze partnerów społecznych (NGO) mogą stanowić pochodną nieszczelności systemu kontroli wewnętrznej oraz braku skutecznych mechanizmów weryfikacji konfliktu interesów na styku: funkcjonariusz publiczny / pracownik resortu – beneficjent środków publicznych.

Wnosimy o udzielenie wyczerpującej informacji publicznej oraz przedstawienie twardych danych audytowych określających, czy i jakie kroki podjęto – zarówno w sferze legislacyjnej, nadzorczej, jak i audytowej – w celu wyeliminowania systemowego konfliktu interesów, zjawisk o charakterze korupcyjnym oraz nepotyzmu, w sytuacjach gdy funkcje zarządcze, kontrolne lub doradcze w organizacjach pozarządowych (NGO) ubiegających się o środki publiczne (w tym z funduszy celowych MS) lub realizujących zadania o charakterze odpłatnym i nieodpłatnym na terenie jednostek penitencjarnych, łączone są z czynną służbą, zatrudnieniem lub pełnieniem funkcji doradczych w następujących podmiotach:

1. Służbie Więziennej (SW) – w tym w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej (CZSW), Okręgowych Inspektoratach SW (OISW) oraz poszczególnych Aresztach Śledczych i Zakładach Karnych;
2. Akademii Wymiaru Sprawiedliwości (AWS) (dawniej Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości) – jako uczelni resortowej kształcącej kadrę i dysponującej własnymi ośrodkami badawczymi oraz budżetowymi;
3. Instytucie Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie oraz Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości – jako kluczowych jednostkach naukowo-badawczych podległych bezpośrednio Ministerstwu Sprawiedliwości;
4. Strukturach Zawodowej Kurateli Sądowej – w ramach wykonywania orzeczeń sądowych, nadzoru nad środkami probacyjnymi oraz dystrybucji zadań z zakresu profilaktyki;
5. Przedsiębiorstwach Państwowych przy Zakładach Karnych (np. przywieziennych zakładach pracy) – realizujących zadania z zakresu zatrudniania osób pozbawionych wolności i obracających środkami publicznymi.
6. Innych powiązanych z resortem

I. ZAPYTANIA W TRYBIE KONTROLI INSTYTUCJONALNEJ I TRANSPARENTNOŚCI DIALOGU

Zastrzeżenie procesowe: Brak odpowiedzi w terminie 14 dni od dnia doręczenia skutkować będzie uruchomieniem skargi na bezczynność do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 8 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W celu zapewnienia pełnej jawności życia publicznego, usunięcia barier informacyjnych oraz zweryfikowania systemowej szczelności resortu, wzywamy Ministra Sprawiedliwości do udzielenia publicznej, merytorycznej i jednoznacznej odpowiedzi na następujące pytania:

1. Na jakiej podstawie prawnej Ministerstwo Sprawiedliwości angażuje zasoby publiczne w inicjatywy o charakterze promocyjnym (takie jak Yellow Ribbon Run), wstrzymując jednocześnie uruchomienie otwartych i transparentnych naborów z funduszy celowych dla małych i średnich organizacji pozarządowych?
2. W jakim terminie dysponent funduszy celowych (w tym Funduszu Sprawiedliwości) zakończy procedury weryfikacyjne i przywróci ciągłość operacyjną oraz płynność dystrybucji środków w ramach otwartych naborów wniosków?
3. Na jakiej podstawie prawnej Biuro Komunikacji i Promocji MS oraz podległe mu jednostki (SW, CZSW, Okręgowi Inspektorzy) stosują jednolitą linię odmowną wobec projektów realizujących wprost cele ustawowe określone w art. 43 § 1 pkt 5 i 6 Kodeksu

karnego wykonawczego (pomoc postpenitencjarna, pomoc rodzinom skazanych, w tym dzieciom), przerzucając ciężar finansowania zadań państwa na podmioty trzecie i zmuszając NGO do pokrywania tych kosztów ze środków własnych?

4. Jakie konkretne, merytoryczne i finansowe działania podjęło Ministerstwo Sprawiedliwości w celu wdrożenia zapisów Karty Praw Dziecka Osoby Pozbawionej Wolności i dlaczego organizacje realizujące te założenia w praktyce (czego dowodem są nasze działania w OZ Bemowo czy warsztaty Restart) są pozbawiane wsparcia instytucjonalnego?
5. Jakie były obiektywne, mierzalne kryteria i tryb zapraszania przedstawicieli NGO na ostatnie spotkania i warsztaty konsultacyjne oraz z jakich przyczyn mniejsze, wyspecjalizowane organizacje posiadające status międzynarodowy (sieć COPE) zostały od tego dialogu odsunięte?
6. Jakie konkretne wnioski, ustalenia i zobowiązania finansowe zostały podjęte na wspomnianych spotkaniach z NGO w kontekście odblokowania funduszy celowych i czy istnieje oficjalny protokół z tych ustaleń?
7. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości posiada wdrożone, skodyfikowane i podlegające kontroli procedury antykonfliktowe (compliance), weryfikujące powiązania osobowe i kapitałowe (w tym pokrewieństwo oraz relacje podległości służbowej) pomiędzy kadrą zarządzającą fundacji i stowarzyszeń będących beneficjentami środków lub realizujących programy w zakładach karnych, a funkcjonariuszami lub pracownikami podmiotów podległych (SW, OISW, CZSW, AWS)?
Jeśli tak, wnosimy o wskazanie aktów wewnętrznych regulujących te procedury.
8. Czy i jakie konkretnie kroki podjęto w celu wyeliminowania konfliktu interesów w sytuacjach, gdy funkcje zarządcze w organizacjach pozarządowych ubiegających się o środki lub realizujących zadania na terenie jednostek penitencjarnych łączone są z czynną służbą lub pracą w strukturach Służby Więziennej (w tym jaskrawy przypadek łączenia funkcji Prezesa/Członka Zarządu NGO z równoległym pełnieniem funkcji, etatem lub stosunkiem służbowym w SW)?
9. Ile postępowań wyjaśniających, dyscyplinarnych lub audytów wewnętrznych przeprowadzono w okresie od 2024 do 2026 roku w strukturach MS, SW oraz AWS w przedmiocie niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień (art. 231 KK) w związku z faworyzowaniem podmiotów trzecich (NGO), w których władzach zasiadały osoby powiązane ze służbami mundurowymi lub pracownikami resortu?
10. Czy resort posiada rejestr korzyści oraz rejestr umów cywilnoprawnych, z którego w sposób transparentny wynika, że eksperci opiniujący wnioski dotacyjne w funduszach celowych MS nie pozostają i nie pozostawali w relacjach finansowych, naukowych (np. w ramach AWS) lub osobistych z podmiotami, których wnioski oceniali?

II. STANDARDY ORZECZNICZE SĄDÓW RP JAKO ELEMENTARNA PODSTAWA SPRZECIWU NGO

Wskazujemy kategorycznie, że odmawianie organizacjom pozarządowym transparentnego dostępu do funduszy celowych, stosowanie arbitralnych kryteriów doboru partnerów społecznych oraz wdrażanie odgórnych, jednolitych wytycznych odmownych w podległych pionach (SW, CZSW) narusza zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP). Przywołujemy ugruntowaną linię orzeczniczą sądów powszechnych i administracyjnych, która precyzyjnie definiuje ramy działania organu i wyklucza dowolność interpretacyjną:

Wymóg pełnej merytorycznej weryfikowalności aktów dysponenta środków celowych: Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 2017 r. (sygn. akt II GSK 1735/16):

- „Podział środków publicznych w ramach procedur konkursowych nie może nosić znamion arbitralności. Organ zobowiązany jest do jednoznacznego wskazania wag kryteriów, a ocena wniosku NGO musi być weryfikowalna i poddawać się kontroli prawnej. Przyznanie laurki merytorycznej przy jednoczesnej odmowie wsparcia, bez wskazania obiektywnej bariery finansowej, narusza zasadę zaufania obywatela do organów państwa.”
W świetle tego wyroku, pismo MS znak: BK-XV.064.8.2026 oraz korespondujące decyzje SW i CZSW przekraczają granice uznania administracyjnego.
- Zakaz dyskryminacji organizacji ze względu na staż, wielkość czy strukturę kapitałową: „Doświadczenie historyczne podmiotu nie może stanowić kryterium eliminującego innowacyjne i merytorycznie poprawne wnioski nowych organizacji pozarządowych, gdyż prowadzi to do petryfikacji rynku dotacji i naruszenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa.”
- Obowiązek sporządzenia rzetelnego uzasadnienia faktycznego i prawnego: Zastąpienie merytorycznego uzasadnienia odmowy ogólnymi komplementami stanowi wadę prawną aktu. Brak rzeczywistego uzasadnienia oznacza wadliwość działania organu.
- Zasada związania organu celami ustawowymi (Zasada Legalizmu – art. 7 Konstytucji RP): dysponent funduszu celowego nie ma prawa wstrzymywać dystrybucji środków w sposób, który uniemożliwia realizację zadań o charakterze obligatoryjnym i ustawowym. Przetrzywanie środków przeznaczonych na pomoc postpenitencjarną uderza bezpośrednio w cele określone przez ustawodawcę w art. 43 k.k.w.
- Wymogi Dyscypliny Finansów Publicznych i Standard Państwa Prawnego: Standardy transparentności państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) oraz kategoryczne wymogi dyscypliny finansów publicznych (art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych) bezwzględnie wykluczają sytuację, w której funkcjonariusz publiczny – bezpośrednio lub za pośrednictwem podległości strukturalnej – staje się recenzentem, dysponentem lub beneficjentem środków we własnej sprawie.

III. RZECZOWE I PROCESOWE UZASADNIENIE WNIOSKU

Fundacja ATS Warszawa działa od 24 czerwca 2025 roku. W tym okresie wdrożyliśmy realne programy pomocy prawnej, psychologicznej i społecznej oraz podjęliśmy intensywne działania na rzecz ochrony dzieci więźniów, uzyskując status członka stowarzyszonego w międzynarodowej sieci COPE (Children of Prisoners Europe). Sytuacja, w której niezależny podmiot NGO – wykonując realną pracę u podstaw (warsztaty „Restart”, projekty w OZ Bemowo czy inicjatywy z m.st. Warszawa) z własnych kosztów – napotyka barierę w postaci systemowej odmowy wsparcia ze strony struktur resortu sprawiedliwości, wymaga pilnego podjęcia procedur naprawczych.

Rozumiemy potrzebę weryfikacji i reformy Funduszu Sprawiedliwości, jednak proces ten nie może stanowić podstawy do zaniechania realizacji fundamentalnych obowiązków ustawowych państwa względem obywateli w kryzysie.

Przetrzywanie zabezpieczonych funduszy celowych i brak uruchomienia przejrzystych konkursów dla małych i średnich NGO uniemożliwia niesienie skutecznej pomocy i bezpodstawnie obciąża budżety organizacji społecznych, podczas gdy podmioty te kreują

Fundacja ATS Warszawa

Abstynenckie Towarzystwo Społeczne

projekty o strategicznym znaczeniu dla kraju (jak dom readaptacyjny dla kobiet wnioskowany w KPRM).

Wizerunkowe inicjatywy promocyjne oraz zamknięte panele dyskusyjne, w zestawieniu z jednoczesnym blokowaniem realnych projektów, takich jak „Game with Mum and Dad”, tworzą stan sprzeczny z zasadami współżycia społecznego i rzetelnej współpracy administracji z trzecim sektorem. Żądamy, aby za deklaracjami politycznymi poszły natychmiastowe, oparte na prawie finansów publicznych i orzecznictwie decyzje administracyjne.

Domagamy się odblokowania funduszy celowych, upublicznienia założeń z ostatnich spotkań z NGO oraz wdrożenia otwartych programów mikrograntowych.

Co więcej, łączenie ról wewnątrz struktur więziennictwa, kurateli czy uczelni resortowych (AWS) z aktywnością w wybranych podmiotach NGO, przy jednoczesnym ogólnym blokowaniu niezależnych organizacji, rodzi uzasadnione i poważne ryzyko systemowej korupcji strukturalnej oraz nepotyzmu. Domagamy się pełnego audytu tych powiązań i wdrożenia transparentnych reguł oraz bezwzględnych mechanizmów wyłączenia pracownika (analogicznych do art. 24 KPA) na każdym etapie dystrybucji środków, patronatów i weryfikacji wniosków.

Niniejsze pismo, jako wniosek w trybie art. 241 KPA, nakłada na organ bezwzględny obowiązek załatwienia sprawy bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 14 dni (art. 244 § 1 KPA).

Każda próba zbycia wniosku pismem o charakterze ogólnym zostanie zaskarżona do organu wyższego stopnia oraz właściwego sądu administracyjnego jako rażące naruszenie procedury administracyjnej.

Treść tego pisma oraz odpowiedź na niniejsze pismo zostanie podana do publicznej wiadomości.

Z wyrazami szacunku,

Piotr Marek Iglantowicz
Prezes Fundacji ATS Warszawa

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
(Departament Spraw Obywatelskich / Departament Nadzoru Konstytucyjnego)
2. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
(Wniosek o generalne zbadanie legalności barier dostępu małych NGO do funduszy celowych MS w świetle art. 32 Konstytucji RP)
3. Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
4. Krajowa Rada Działalności Pożytku Publicznego
5. Media (Portal NGO.pl / Ogólnopolskie stacje informacyjne).